

פרשת בשלח תש"פ

אחד האירונים הגדולות של היהדות המודרנית היא שכל כך הרבה אנשים רואים בדרשה השיא או אחד השיאים של התפילה בבית הכנסת. תודה! מאוד מחמיא! אבל למעשה דרשה בשפת המקום איפה שנמצא בית הכנסת היא הוספה יחסית חדשה לתפילה והמסורת שלנו די מנסה להמעיט, להקטין את החשיבות של לדבר, לדרוש, להטיף. התורה מעדיפה ללמד דרך מעשים קונקרטיים בחיים של האנשים, או דרך הצגה של כללים שמהווים חברה קדושה ומתחשבת.

אפשר לקרוא את זה גם בפרשת השבוע שלנו. במשפט אחד התורה מציגה תיאור מדויק של היהדות, גם תנכ"ית וגם רבנית: וַיֹּאמְרוּ אִם-שָׁמַעַתְּ לְקוֹלִי | הֲיִנְהָ אֵלֶיךָ וְהִשְׁעָר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהֶאֱזַנְתָּ לְמִצְוֹתַי וְשָׁמַרְתָּ כְּלַחֲקֵינוּ... מהגאולה של אבותינו ואמותינו ממצרים עד הרגע הזה ממש, הדגש ביהדות הוא התרגום של ערכים יהודיים למעשים קונקרטיים. כמו שכתוב במשנה: "לא המדרש הוא העיקר, אלא המעשה". יהדות שהיא מועשרת דרך חיים אמיתיים ופרקטיקה יומיומית, יכולה להציע הדרכה ומשמעות ברגעי משבר וייאוש.

אחד המורים שהסביר את זה בצורה הכי טובה היה הרב מקס קידושין, רב קונסרבטיבי שחי במאה ה-20, שכתב על מושג "מיסטיקה נורמלית". הוא חשב שזה המטרה של ההלכה: לתת ביטוי מעשי, קונקרטי ואמיתי, את האמיתות הנצחיות של הערכים היהודים והחוכמה היהודית. בלי מעשים, היהדות היא רק רעיון מופשט שלא יכול להשפיע על החיים שלנו, שלא יכול להצליח בלהפוך את העולם למקום טוב יותר. כשאנחנו הופכים את הרעיונות האלו למעשים דרך שמירת מצוות, רק אז אנו חיים את היהדות ולא רק מדברים עליה.

קהילת אשל אברהם

קהילת אשל אברהם Congregation Eshel Avraham

בהרגשה של להרגיש מצווים, שיש לנו חובה למלא, החכמים ראו אהבה מיוחדת בין הקב"ה והעם היהודי. לפי המכילתא, מדרש מתקופת המשנה, דרך המצוות הקב"ה נתן ליהודים "גדולה". אנו דורשים סטנדרטים גבוהים רק משאנשים חשובים לנו.

אנחנו רגילים לחשוב על היהדות כאוסף של מנהגים או ריטואלים, כגון הדלקת נרות שבת או לשמור כשרות, אבל הרבנים במדרש שדיברנו עליו מסבירים שהמעשים המוסרים שכל האנושיות רואה בהם ערך, כגון איסור על רצח או גניבה, או להתנהג בעסקים שלנו ביושר; דברים אלו הם גם חלק מהיהדות. כשאני מתנהג בעסקים שלי ביושר אני "עושה יהדות" לא פחות מאשר כשאני מקדש על היין בשבת.

מצד שני, המנהגים או מצוות שאי אפשר להסביר בצורה הגיונית הם גם חשובים. תרבויות מפתחות ונותנות משמעות גם דרך פרקטיקות שהם אקראיות. למה לענוד חתיכת בד מסביב הצוואר שלי נחשב ללבוש פורמאלי או למרוח צבע בפרצוף עושה אותך יותר יפה? המעשים האלו קשורים להרגשה של השתייכות וערכים משותפים, ההצדקה שלהם פחות קשורה להגיון והרבה יותר עם קהילה.

כך גם, אמר רש"י, עם המצוות בתורה שנראות בלי בסיס רציונאלי. המצווה של שעטנז, לא לערבב צמר ופשתן באתו בד, אט להימנע מלאכול חזיר, למשל, נותנות ליהודי זהות משותפת וסט של סמלים שיכולים להזכיר לנו על ערכים ודחף מוסרי מאחורי כל התרבות היהודי. בצורה מסוימת, המצוות הבלתי הגיוניות אלו הם יסוד של התרבות היהודית, מחנה אימונים להשתייכות יהודית.

היהדות היא רשת של מעשים מקודשים ומציעה דרך אחת לחיים של קדושה וטוב, דרך מעשים קונקרטיים של מוסר וחיים ריטואליים. בפיתוח של שמירת מצוות, היהודי לומר להזדהות עם היסטוריה עתיקה ומרשימה, להדגים מוסר אכפתי וקפדני ולהראות יראה וכבוד לאל הזה שמשחרר עבדים ושבחר בנו באהבה.

קהילת אשל אברהם

שד' ירושלים 72, באר-שבע 8481103, ישראל | טלפון: 08-6421424 | 08-8420989 | פקס: 08-6528877
72 Sderot Yeroshalaym, Beer-Sheva 8481103, Israel | Tel: +972-8-6421424 | +972-8-6420989 | Fax: +972-8-6528877
eshel-av@zahav.net.il | www.eshelavraham.org

קהילת אשל אברהם
Congregation Eshel Avraham

אותו אלוקים קורה לנו היום, האם אנו נענה לקריאה?

קהילת אשל אברהם

שד' ירושלים 72, באר-שבע 8481103, ישראל | טלפון: 08-6421424 | 08-8420989 | פקס: 08-6528877
72 Sderot Yeroshalaym, Beer-Sheva 8481103, Israel | Tel: +972-8-6421424 | +972-8-6420989 | Fax: +972-8-6528877
eshel-av@zahav.net.il | www.eshelavraham.org